GAZETA KRAKOWSKA

Nro 55.

z KRAKOWA DNIA 11 LIPCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 2 Lipca.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król, Dekretem swym z dnia 8 Czerwca r. b. nayłaskawiey zaszczycić raczył:

Orderem S. Stanisława Klassy IIgiey:

Jałowieckiego, Prezesa Sądu Kryminalnego Woiewództwa Mazowieckiego i Kaliskiego.

Władicha, Prezesa Sądu Kryminalnego Woiewództw Lubelskiego i Podlaskiego.

Rabińskiego, Prezesa Trybunału Cywilnego I. Instancyi Woiewództwa Lubelskiego.

Łubieńskiego, Prezesa Trybunału Cywilnego I. Instancyi Woiewództ: Sandomierskiego.

Treszczkowskiego, Prezesa Kommissyi Hypoteczney Woiewództwa Sandomierskiego.

Zaś tymże orderem Klassy IVtey:

Bendochowskiego, Szefa Biora w Kommissyi Rządowey Sprawiedliwości.

Knoffa, Archiwistę teyże Komissyi.

Z Petersburga d. 31 Maja d. K.
(Z Kuryiera Litewskiego.)

Przez naywyższy Ukaz do Kapituły Rossyyskich orderów, pod dniem 13 Maia, na zaświadczenie Jenerał Gubernatora, Jenerała Porucznika, Xiążęcia Chowańskiego, o gorliwości w obowiązkach służby urzędnicy następuiący: Radca rządu gubernialnego Witebskiego, Radca kollegialny Mudrowicz, nayłaskawiey udarowany brylantowanemi znakami orderu S. Anny 2giey Klassy; nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderu S. Anny 2giey Klassy: Marszałek gubernialny Witebski, Ciechanowiecki, ziemski sprawnik Wielizki Bobiatyński; tegóż orderu 3ciey Klassy, zostaiący w Kancellaryi Jenerał Gubernatora Assessor kollegialny Malczewski.

W Ukazie Naywyższym do Rady Cesarskiego Towarzystwa Człekolubnego pod dniem 16 Maia wyrażono: — "Zgodnie z oświadczonem Mi życzeniem Rzeczywistego Radcy Taynego, Xiążęcia Golicyna, uwalniaiąc go od tytułu i obowiązków Głównego Opiekuna tego Towarzystwa i dożywotniego Prezydenta iego Rady. Rozkazuie, na iego mieyscu Głównym Opiekunem i Prezydentem Rady bydź członkowi iego, Przenaywielebnieyszemu Metropolicie Nowogrodzkie-

mu i Petersburgskiemu Serafimowi; przełożenia zas w rzeczach tego Towarzystwa podawać do Mnie, przez pośrednictwo tegóż Xiążęcia Golicyna.„

D. 30 Kwietnia r. b. w Powiecie Massalskim, we wsi Ustoszy, żona rolnika wolnego, Eudokiia Anikinowa, urodziła chłopca większego wzrostu od zwyczaynego dziecięcia, z dwiema głowami, czterema rękami, z tych dwie wyrastaią iak zwyczaynie z ramion, a dwie drugie, mnieysze od tych, z piersi; z trzema nogami, z tych iedna o 3 palcach. Głos wydawało to dziecię bardzo sł by z iednego otworu, a oddech z obudwu. Matka została przy życiu, a dziecię we trzy godziny umarło.

— Dnia 4 Czerwca. —

Hrabina Elmt, wdowa po Jenerale Poruczniku tegóż imienia, mianowana Mistrzynią Dworu J. C. W. Wielkiey Xiężney Heleny.

Wczoray Kapitan okrętowy, Baron Lecoupé, dowódca dywizyi marynarki Francuzkiey, znayduiący się teraz w porcie Kronstadzkim, oraz PP. Officerowie tego oddziału, mieli honor bydź przedstawianemi NN. Cesarzowi Jmci i Cesarzowey Jmci Elżbiecie. przez Posła Francuskiego w pałacu zimowym. Potem równegoż zaszczytu dozwolili Cesarstwo Jchmość P. Simon, Parowi Francyi i Ministrowi pełnomocnemu N. K. J. Ch. przy Dworze Dońskim.

Podług dalszych doniesień w Gazecie Petersburgskiey, Wielki Xiąże Jegomość Mikołay Pawłowicz przybył do Lucyna, dnia 16 Maia o północy, i po zmianie koni w dalszą podróż wyiechawszy, tegóż dnia o godzinie trzeciey z północy, przeieżdżał przez Reżycę.

W następną Sobotę, dnia 7 b. m. o godzinie 6 wieczorem, odprawią się wyścigi koni Angielskich i Kozackich na Wołkowem Polu. Drogi prowadzące do mieysca wyścigów zostały naprawione; dach pokrywa galeryią przygotowaną dla Widzów.

Z Paryża d. 25 Czerwca.

Izba Parów na posiedzeniu d. 21 przyięła iednomyślnością ustawę tyczącą się wina i robienia likierów, a wczoray ustawę tyczącą się zmiany w kodexie kryminalnym, która dla uczynionego w niey przez izbę Deputowanych dodatku przyszła powtórnie do izby Parów, większością 107 głosów przeciw 4.

Izba Deputowanych trudniła się w tych dniach sprawami mieyscowemi i prośbami, iak n. p. P. Oudotte o nagrodzenie emigrantów, &c. względem ktorey przystąpiła do porządku dziennego.

D. 24 Hr. Villele dał obiad dla Infanta Portugalskiego Michała.

D. 21 w wieczór umarł tu po długiey chorobie Kardynał Bausset.

Kawaler Laurencel, ieden z naszych współziomków wyznaczył 900 Fr. dla rodziny woyskowego, który przy attaku Trokadero pod Kadyxem na pierwszy polegnie. Gdy okazało się, że młody grenadyer z Orthez, nazwiskiem Laclay, tego chwalebnego warunku dopełnił, przeto przesłał oycu, który tylko tego iednego syna posiadał, powyższą Summę.

N. Król udzielił d. 22 w St. Cloud prywatne posłuchanie Kanclerzowi.

Z powiedziane niedawno Pamiętniki o śmierci Xcia Enghien, wyszły teraz z druku. Znayduie się w nich wiele dotąd niewiadomych pism, iako to: listy Rovigo, Miurata, Berthier, Radcy Stanu Real, Jenerałów Hullin, Caulincourt, Dalberg i Xcia Talleyrand. interessuiący opis posiedzenia owczesnych Konsulów w Malmaison, tudzież list, który Xże Talleyrand pisał do Króla z powodu wydanego pisma przez Xcia Rovigo, w którym między innemi wyraził: " Jedni nie mogą mi przebaczyć, że po dwa razy moią radą wprowadziłem W. K. M. do Jego kraiów; drudzy zaś, że wszystkiemi siłami pracowałem z W.K. Mcią nad ugruntowaniem konstytucyynego rządu.,,

Dziennik Sporów twierdzi, że gdy Xże Polignac i Margr. Talaru nie przyięli ofiarowanego im Ministerstwa spraw zagranicznych, udzielone iest Margr. Caraman, który teraz znayduie się u Xcia Metternicha w Johannisberg.

Bracia Rothschild donoszą, iż ich Dom w Londynie zakupił za 9570 funtów szterlingów zfałszowanych papierów.

Bogaty Anglik w Bordeaux zastrzelił się w swey izbie iedynie dla tego, że mu się życie sprzykrzyło. Sniadał ieszcze dnia tego z dziećmi swoiemi i napisał list do naystarszego Syna swoiego będącego w Anglii, ażeby trudnił się iego sprawami.

Pochlebiaią tu sobie, iże drzewo chlebowe, ktore na wyspach cukrowych połudaiowego morza zaprowadzone zostało, rozkrzewionem także bydź będzie mogło na wyspach Hierskich (nie daleko Marsylii.)

Stany Lamego, które stanowią teraz konstytucyią Portugalii, biorą swój początek od r. 1143. Składały się na ów czas z 3 stanów szlachty, duchowieństwa i trzeciego stanu, i zaprowadziły niektore dotąd istnieiące ustawy. Gdy Król Alfons I. zagaił ich posiedzenia, rzekł: *Faciamus leges! Vultis facere leges?* (Postanowmy ustawy! Chceciez ustawy postanowić?) W Stanach Koimbry pod Janem I. sprzeciwiał się trzeci Stan woynie przeciw Kastylii, na co Król odpowiedział: że woyna lub pokoy zależeć zawsze powinny od życzenia iego ludow. W przeciągu 525 lat obrały Stany Portugalskie pięciu Królów, to iest: Alfonsa I. który uznany iuz był Hrabią Portugalii; Alfonsa III., a po złożeniu z tronu przez Papieża brata iego Sanches, Jana I.; po wygaśnieniu zaś rodziny Burgundzkiey Jana IV. Naczelnika rodziny Bragauca, a po wypędzeniu Hiszpanów Piotra II. w r. 1667, ponieważ iego poprzednik Alfons VI. zapadł na umysle. Od Stanow żądali Królowie podatków i Deputowani od 3go Stanu, *procuratores* zwani, uchwalali ilość tych podatków. Te były aż do r. 1697 przez Stany oznaczane. Siedemdziesiąt dziewięć razy były Stany w przeciągu 6 wieków zgromadzone, i dopiero z począdkiem wieku zeszłego ustały. Jan V. przed 98 laty oświadczył wszelako, że iedynie dla oszczędzenia kosztów, ale nie dla sprzeciwienia się zwyczaiom ludu swoiego, deputowanych nie zwołuie. Pod pierwszemi Królami teraz panuiącego Domu tak składały się Stany: 1) z Króla, którego osoba zawsze za obecną uważana była; 2) Xiążąt, Hrabiow, Margrabiów i innych lennikow Korony, zą któremi na osobnych ławkach siedzia-

)2(

ły członki naywyższego trybunału i sądu appellacyynego; 3) Arcybiskupów, Biskupów i Prałatów; 4) Właściwych deputowanych od miast, mieysc i powiatów.

Prezydent Hayti (St. Domingo) Boyer wydał d. 14 Kwietnia odezwę, mocą którey, zważaiąc na polityczne położenie Rzeczypospolitey, zabroniona iest wszelka korrespondencyia obywateli Haytańskich lub władz z rządem, który zostaie w woynie z Hayti, pod przepisaną karą na zdrayców oyczyzny.

W północney Ameryce inny Mathurin Bruneau udaie się za syna Ludwika XVI. Mieszka w Wasingtonie, pod d. 7 Maja wydał prośbę o wsparcie, a d. 10 podał Senatowi i izbie Reprezentantów adres, w którym obszernie opisuie swóy pochód i przygody.

Od granic Hiszpańskich d. 20 Czerwca.

P. Ouvrard, jeneralny liwerant osadniczego woyska Francuzkiego, przeniosł kancelaryią swoią do Tolosy.

Były zakonnik i kapelan woyskowy Augustyn Rouze Costa, który zapowrotem z niewoli Francuzkiey był uwięziony, znaleziony został w swem więzieniu zabity.

D. 6 b. m. w Figueras wszczęła się kłótnia między roialistami i konstytucyionistami, w którey dwoch z pierwszych ciężko ranionemi zostali. Uwięziono z tego powodu dwoch konstytucyionistów.

W Logrono obrana została nowa z umiarkowanych ludzi Municypalność, a w Pampelonie uwolniono dotychczas uwięzionych milicyiantów, członki junty, &c.

Z Madrytu d. 17 Czerwca.

Poiutrze powróci Dwór do stolicy. Jnfant Karol pozostanie, iak mówią, z swoią małżonką w Araniuez. Poseł Francuzki bawi ciągle w Araniuez i powroci tu z rodziną Królewską. Wielkie zrobiło tu wrażenie nowe rozporządzenie przez Jntendenta policyi P. Ariona z rozkazu Ministra sprawiedliwości ogłoszone, które opiewa: " Wolą iest Króla, Pana naszego, aby za powrotem do stolicy nie zastał iak tylko osoby, którem na mocy ustaw lub za szczególnieyszem pozwoleniem wolno w niey mieszkać. Nakazuie się zatem każdemu, który od 6 lat nie trudni się w Madrycie żadnemi sprawami, aby niezwłocznie, iako nie uznaiący się za obywatela, miasto opuścił. Urzędnicy, którzy z rozkazu stolicę opuścili, nie mogą do niey powrocić, ani w niey bawić. Rozkaz ten tycze się szczególniey duchownych, którym zabronione iest bawienie w stolicy.,, P. Ariona miał przeciw temu rozporządzeniu podać przełożenie Ministrowi. Mowią, iż ieszcze przed powrotem Króla nastąpi cząstkowa zmiana w Ministeryium naszem.

Osada Kartageny zmocni tuteyszą, a osada z Santony uda się do Koruny.

Poseł Angielski przy Dworze tuteyszym posłał pierwszemu naszemu Ministrowi, Hr. Ofalla następuiącą notę:

" Stosownie do życzenia JW. Hrabi Offala, podpisany pełnomocny Minister Anglii ma zaszczyt powtórzyć na pismie, co iuż ustnie oświadczył: że gdy Jenerał Jturbide przed kilku miesiącami do Anglii przybył, podpisany upoważniony został do zapewnienia Hrabiego Ofalla, iż rząd Angielski w żadne nie wda się z

nim związki. Co nastąpiło. Teraz gdy Jenerał Jturbide z Anglii odpłynął, podpisany ma rozkaz ponowić toż zapewnienie, z dodatkiem, iż rząd Angielki podczas bawienia Jturbide w kraiach Angielskich, żadnego niemiał z nim związku. „

Z Lizbony d. 12 Czerwca.

Stolica i cały kray nie posiadaią się z radości względem nowych dowodów przychylności i łaski Monarchy, którego stałość uratowała nas niedawno od naygroźnieyszych niebezpieczeństw. D. 5 b. m. to iest w pamiętnym dniu, w którym Król przed rokiem odzyskał absolutną władzę, ogłoszony został przez nadzwyczayną gazetę wyrok, w którym J. K. M. obiawia, iż przywraca dawną polityczną konstytucyią i stósownie do niey zwoła Zgromadzenie prawodawcze z trzech stanów państwa złożone.

Oprócz tego udziela Gazeta Dworska inne wyroki, które zawieraią następuiące urządzenia: 1) Rozwiązanie junty, która wyznaczoną była do ułożenia konstytucyi. 2) Urządzenie nowey junty dla ułożenia instrukcyi dla zwołać się maiących Stanów. 3) Oświadczenie, iż lubo wszystkie uchwały byłych Stanów ogłoszone zostały za nieprawne, uznaliśmy iednak za dogodne utrzymać niektóre instytucyie i urządzenia, które w tym celu zatwierdziliśmy. Należą do nich n. p. urządzenie banku Lizbony. 4) Rozwiązanie junty do rewizyi ustaw i zaprowadzonych przez Stany nowości. 5) Mianowanie nowey junty do rewizyi pewnych ustaw. Taż ma niezwłocznie ułożyć proiekt do ustawy względem handlu zbożowego. 6tym i nayważnieyszem urządzeniem iest wyrok przebaczenia, który zapewnia przebaczenie wszystkich dawnieyszych politycznych przestępstw, i zapowiada wszystkim, którzy obwinionemi są o sprzyianie złem politycznem nowościom aż do 5 Czerwca 1823, czyli są iuż przed sąd stawionemi lub bydź ieszcze mogą, ogólne przebaczenie. Wszystkie trybunały i sędziowie maią rozkaz do zaprzestania sądzenia takowych przestępstw. Wyiętemi tylko są od przebaczenia: *a)* Wszyscy, którzy od powyższego czasu iawnie obstaią przy swoich mniemaniach, one utrzymuią i rozszerzaią; ci maią bydź iako burzyciele publiczney spokoyności karanemi; *b)* Podnieciciele i spólnicy spisku w Oporto d. 24 Sierpnia 1820; uwolnionemi wszelako są od przepisaney na nich surowey kary, tylko maią bydź z ziemi Portugalskiey wygnanemi. *c)* Wszyscy dowódcy woyskowi i inni, którzy dowodnie wzniecili rewolucyią w Brazylii i Króla do przyięcia i zaprzysiężenia konstytucyi zmusili, tak iak była przez Stany Portugalskie ułożona. *d)* Wszystkie członki Stanów, którzy przestąpili granice samychże mniemań i dopuścili się obelg przeciw moiey Królewskiey Osobie i Królowey nayukochańszey moiey Małżonce, iako też inni, którzy przez swoie mowy do widocznego zgorszenia powód dali. Wszelako artykuł ten tycże się tylko tych osób, którem J. K. M. w różnych powiatach mieszkanie naznaczył, a one trapione zgryzotą sumnienia dobrowolnie kray opuściły. Objęci w przebaczeniu, którzy na czas lub na zawsze utracili cywilne lub woyskowe swoie urzędy, i nie mogą do nich powracać bez wyraźnego J. K. Mci zezwolenia. Duchowni nie mogą do swoich plebaniy

powrócić, poki Dyiecezalny Biskup nie uzna ich, za zdatnych tego powołania. — 7my na koniec wyrok naznacza naysurowsze kary przeciw taynem związkom.

Z Londynu d. 22 Czerwca.

Wczoray przeszły w wyższey izbie Parlamentu po trzeciem odczytaniu oba bille względem obchodzenia się z niewolnikami i o zaręczeniach morskich. — Do izby niższey P. Mackintosh wniosł prośbę od kupców Manchesterskich o uznanie kraiów południowey Ameryki i o opiekę prowadzonego z niemi handlu, którą izba nakazała drukować. P. Burdett oznaymił, iż iutro uczyni wniosek tyczący się Irlandyi.

Dziś na tayney radzie roztrząsana bydź ma mowa względem odroczenia posiedzeń Parlamentu, co ma d. 24 b. m. nastąpić; lecz niesądzą aby J. K. M. osobiście one uskutecznił.

W Niedzielę w wieczór przybył tu goniec z pismami do rządu z Hagi, a wczoray rano z Lizbony.

Pocztowy statek z Jamaiki przybył po 27 dniowey podroży do Falmutu. Dla słabości zdrowia nie powrocił na nim Pułkownik Hamilton, ale oczekiwany iest na następnym lub na woiennym okręcie; ale powrócili na nim Major Campbell i P. Wildman. Doniesienia z Kolumbii, równie iak z innych kraiów południowey Ameryki, maią bydź bardzo pomyślne.

Jedna z rannych naszych gazet wyraża: Bostońskie pisma nazywaią naszych Ajentów konsularnych szpiegami w nowych Rzeplitych południowey Ameryki i intrygantami względem ich spokoyności. Gazeta Goniec powstaie mocno przeciw temu twierdzeniu i dodaie: że otwarte, stałe i mądre postąpienie P. Canninga, zmierza iedynie do tego, aby mimo rozmaitych zdań nic porywczo nie było przedsięwziętem.

Gazeta Dworska zawiera urzędowe doniesienia z Cap-Coast do 16 Marca, z których okazuie się: że Gubernator nasz, P. M'Carthy, niewątpliwie w potyczce z Aschantami zginął. Wszyscy urzędnicy tey osady zawdziali na 6 tygodni po nim żałobę.

W sobotę umarła tu pozostała po Jenerale Riego wdowa w 25 roku życia. D. 12 zrobiła testament, w którym wuiowi i wychowawcy swoiemu, Kanonikowi Riego poleca, aby oświadczył ludowi Angielskiemu iey wdzięczność za doznane od niego w nayprzykrzeyszych chwilach wsparcie. Oraz oświadcza, iż mąż iey upatrywał tylko dobro oyczyzny i wewnętrzne iego uczucia zgadzały się z iego czynami.

Podług Nowoiorkskiey gazety pod d. 18 z. m. Kongres Mexykański wyznaczył w Kwietniu kommissyią z 8 członków do podania mu sposobów do utrzymania publiczney spokoyności. Zdaniem tey kommissyi było, aby naywyższa władza powierzoną była 3 członkom Kongressu, z których pierwszy nosić ma nazwisko Dyktatora naywyższego Rzeplitey Mexykańskiey, z mocą mianowania Vicedyktatora. Jakoż na taynem posiedzeniu propozycyia ta przyiętą została. Wiadomości wprost z Mexyku dochodzą tylko do 14 Kwietnia. D. 10 rozeszła się z tamteyszey stolicy wiadomość, że Iturbide w taynem porozumieniu działa z Hiszpaniią i z tego nawet

powodu, chociażby miał moc w ręku, nie zmusił twierdzy Ulloa do poddania się. Nieiaki Bourne iadący z Tempiko do Mexyku został przytrzymany iako szpieg Iturbida. Cały Mexykański dług wynosi teraz 40 mill: 725,000 dolarów.

— Dnia 23. —

P. Herries otrzymał od niższey izby przy oklaskach pozwolenie wniesienia na przyszłych posiedzeniach billu, dla połączenia na iedną do 2200 dochodzących uchwał celnych i konsumpcyynych.

Podług doniesień do Loyds gospody z Montevideo nadeszłych, pod wyspami Falkland znaydował się d. 19 Marca Hiszpański liniiowy okręt o 70 działach i bryg, które przed 9 tygodniami z Kadyxu odpłynęły i oczekiwały ieszcze na dwie fregaty, które ztamtąd przybydź miały, dla udania się pod brzegi Peru.

Kolumbiyskie okręty zabieraią ciągle Hiszpańskie pod brzegami wyspy Kuba; niedawno zabrać miały galerę.

Officyiał biskupstwa Panamy, X. Martinez, na wieść, że Hiszpaniia za pomocą Francyi uderzyć chce na niepodległość Kolumbii, zachęcał lud listem pasterskim do dzielney obrony.

W Neüdwallis przy odnodze Morton pod 28 stopniem południowey szerokości odkryć miano uyście wielkiey rzeki. Jeżeli to iest, iak się domyślaią, rzeka Macquarrey, tedy będzie dla tey osady bardzo użyteczną.

Listy z przylądka Dobrey Nadziei pod d. 14 Kwietnia donoszą, że Afrykanie podeszli Gubernatora Portugalskiey posiadłości Delagoa i z całym iego orszakiem z 50 ludzi złożonym zamordowali. Sądzą, iż cała ta osada będzie przez Portugalczyków po zburzeniu warowni opuszczoną.

Kongres północney Ameryki zakończył posiedzenia swoie d. 27 Maja. Wszystkie przez Senat i izbę Reprezentantów uchwalone bille, a mianowicie celna taryffa, zostały przez Prezydenta zatwierdzone. Pan Rebello stawiony został przez Sekretarza Stanu przed Prezydentem Adams i przez niego za sprawuiącego interessa Cesarza Brazyliyskiego uznany.

Z Portsmutu piszą pod d. 20 b. m. że wszystkie przygotowania do bombardowania Algieru są iuż ukończone; nazaiutrz odpłynął ostatni tam okręt. Okręty Algerina o 16 działach z 2ma bombowemi statkami, Falmut i Goodwill popłynęły tam ieszcze d. 17.

Z Frankfortu d. 19 Czerwca.

Wirtembergski Minister Stanu, Baron Maucler, znayduie się teraz w Johannisberg i poiechał tam Badeński Minister Stanu, Baron Berstett. Margr. Caraman, Poseł Francuzki przy Ces. Austryiackim Dworze, i Xże Esterhazy są tam oczekiwani. Mówią, iż celem tego ziazdu iest uzupełnienie Karlsbadzkich układów.

Na zaślubienie Barona James Rothschild z Panną Betty, swoią siostrzenicą, zaprosił Naczelnik tey rodziny pewną Xiężnę mieszkaiącą teraz w okolicy Frankfortu, lecz Xiężna wymowiła się, że niechce obecnością swoią przerywać weselney zabawy.

Izba Deputowanych Wirtembergskich Stanów roztrząsa teraz kodex kryminalny. Proiekt iego podzielony iest na 7 tytułów, z których w pierwszym z wszystkich dotyczasowych kar śmierci utrzymana tylko iest w królestwie Wirtembergskiem kara miecza.

Kr. Wirtembergski Poseł przy Dworze Paryzkim, Hr. Mülinen, otrzymał od N. Cesarza Rossyi order S. Anny pierwszey klassy.

Xiężna Nassauska przybyła do miasta naszego.

Od granic Tureckich d. 6 Czerwca.

Podług doniesień Gazety Powszechney, Kapitan Basza uskutecznił w wielu mieyscach cząstkowe wylądowania, lecz o wypadku ich niema ieszcze wiadomości.

O Lordzie Strangford rozchodzi się wieść, iż żądane oddawna uwolnienie otrzymał, i że Angliia utrzymywać tylko na przyszłość będzie w Stambule sprawuiącego interessa. To tylko dotąd pewna, że żądał odwołania siebie.

Zakup w Smirnie twardych piastrów przez władzę Turecką na wykupienie poymanego przez Greków Baszy, sprawił wrażenie; bo niewiadomo gdzie był poymany.

Przybyły w 17 dni do Tryiestu okręt, który d. 25 Maia ten port opuścił, przywiózł wiadomość, iż zebrane pod Mimen w odnodze Smirneńskiey do wsiądzenia na okręty Azyiatyckie woyska wielkich dopuściły się zdrożności przeciw bezbronnym Grekom. O Kapitanie Baszy, który te woyska na okręty miał zabrać, mówiono w Smirnie, że wysadził 3000 Janczarów na wyspę Sciato, między Skopolo i Negrepont leżącą, ale ze stratą odpłynąć musiał. Dla zastąpienia swey straty, popłynął potem po świeże woyska do Saloniki. Wiadomość tę donoszą listy z Smirny, ale zapewność iey ręczyć niemożna. Z Kalamata na Morei przybył w 14 dniach okręt do Tryiestu i przywiezione przezeń listy zawieraią co następuie: „ Po poddaniu się Kolokotroniego przeniósł rząd Grecki swoie siedlisko znowu do Argos. Trzydzieści Greckich okrętow przewiozło 3000 woyska na Kandyią, dla wsparcia tamteyszych Greków pod Tombasis, a Kapitan Basza wysłał 30 okrętów dla ich uważania. Okoliczność, ta zdaie się okazywać, że obawa Tureckiey wyprawy nie iest wielką. „ — Do Missolungi przybyła część pożyczki Angielskiey, którą do 400,000 talarów podaią. Inne listy Greckie przypadaią do tey wiadomości doniesienia o różnych zwycięztwach, którym iednak dotąd wierzyć nie można.

Podług Gazety Missolungskiey, Jusuf Basza zrobił z Patras w 4000 ludzi wycieczkę i zaszedł aż do Vostizzy, ale nakoniec ze stratą został do Patras odparty.

— Dnia 8. —

Podług Gazety Powszechney dotąd nie odciągnęły ieszcze żadne woyska Tureckie z Xięztw Multan i Wołoszczyzny, ale pogłoska utrzymuie się, iż po świętych Beiram odciągną.

W Belgradzie rozeszła się wieść, iż nowy Saraskier, Derwisz Basza, rozpoczął iuż swoie działania, ale znalazł pod Zeituni tak wielkie zawady, iż zmusiły go do cofnienia się. Potwierdzenia tey wiadomości iednak oczekiwać potrzeba.

Kapitan Basza zabrawszy na okręty 3000 Albańczyków, opuścił port Saloniki i daley popłynął. Względem iego przedsięwzięść zachodzą rozmaite domysły, lecz nayniepodobnieyszy do wiary iest, ażeby miał na Jpsarę uderzyć.

DODATEK
DO Nro 55.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 11 LIPCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności Wolnego Miasta Krakowa.

W porządku ustawami swemi przepisanym odbyło dnia 26 Czerwca roku b. 1824. Posiedzenie Obiorowe całego Składu Członków urzęduiących na następne trzy lata. Prezyduiący z kolei w mieysce ubyłego ś. p. Stanisława Mieroszewskiego Ordynata JW. Krzysztof Dobiński zagaił posiedzenie następuiącą przemową:

Dostoyne Towarzyst: Dobroczynności!

W Ustawach, które przy swem zawiązku 1817 roku Towarzystwo Dobr: sobie zakreśliło, urzędowanie Członków czynnych trzema latami, iak brzmi Arty: 16 i 20 tychże ustaw, iest ograniczonem. Tym sposobem iedni uiściwszy się w długu Ludzkości, po chlubnych pracach odpocząć mogą, drudzy otwarte pole do zasługi prawey znayduią. Zbyteczną rzeczą byłoby powtarzać, iak korzystnie dobroczynne połączenie cudowną Opatrznością przez lat 7 wspierane w względzie moralnym i fizycznym na naynieszczęśliwszą klassę bliźnich naszych spłynęło. Wszak od pierwszego założenia Organizacyi Towarzystwa naszego Szanowna Publiczność czyta w Jego rocznikach o tem wszystkim, co Ją szczególnie interessować powinno, wszak hasłem tego Towarzystwa iest nayotwartsze działanie. Coroczne więc przedstawianie stanu Administracyi Towarzystwa, środki używane w doskonaleniu, pomoce lub zawady, iakie nadarzaią się w dążeniu do celu, uwalniaią mnie od szczegółowego rozbioru przedmiotu, który nas zaymuie. Na głos tak łatwy do Serca Twoiego przystęp maiący pośpieszyłoś Szanowne Towarzystwo: celem naszego dzisieyszego zebrania się, iak namieniłem, iest Interess nieszczęśliwych, którym na nowo poświęcić się mamy; dziś przyimuiąc Członki czynne obowiązek służenia Ludzkości na nowo, z pierwszą, że tak powiem, połączą się cnotą.

Nikt tu nieprzyszedł, rozumiem, ani łudzony nikczemnym zyskiem, ani kołysany miłością własną, bo na próżno szukałby tych żywiołów, tak zaięty sobą, niepotrafiłby wznieść się nad słabość osobistą dla podźwignienia upadłych Braci; przeciwnie wszystkich Nas

chęć osiągnienia religiyney zasługi zgromadziła, dla wieczno trwałey nadgrody mamy dziś ubiegać się do przyięcia świętych Obowiązków moralności. Wzywam więc Was dostoyni Mężowie, Ciebie Płci piękna Opiekunko Ludzkości, abyście się nieusuwali od prac i usługi, ktore nam Religia nakazuie, potrzeba wymaga, a które wzorowi Przodkowie nasi z zapałem wykonywali. Zaszczycony przewodnictwem w obradach dzisieyszych upraszam Szanowne Zgromadzenie do obioru Członków czynnych. Poczem iednomyślnością JW. X. Woronicz Biskup Krakowski Prezesem tegoż Towarzystwa na trzecie trzy lata potwierdzony, i do przyięcia tey dostoyności pismem, przesłanym sobie, zaproszony został. Również JW. Małachowska Woiewodzina od związku Towarzystwa Dobroc: przewodnicząca Płci piękney w Opiece nad Ubogiemi Domu Schronienia, zgodnemi głosy była mianowaną Prezesową Dam poświęcaiących się szczególnie temu Instytutowi. Następnie trudniło się Towarzystwo Dobr: obiorem Viceprezesów, Viceprezesowych, i Ich Zastępczyn, Radzczyn, Prezesów Wyździałowych i Radzców po większey części zatwierdzonych z Liczby tych, ktorzy na dalszy czas usługi swe dla dania Poręki nieszczęśliwym Bliźnim ofiarowali.

Tak utworzonego na nowo całego Składu Towarzystwa Dobroczynności imienna Lista Rocznikiem w krótce wydać się maiącym ogłoszoną będzie.

Nazaiutrz, to iest w pierwszą Niedzielę po S. Janie odprawiło się Nabożeństwo w Kościele S. Piotra na pamiątkę Siodmey rocznicy założenia tego Towarzystwa. JW. X. Skórkowski Dziekan Kapituły Krakowskiey wielką Mszą celebrował, podczas którey znany z wymowy niepospolitey JW. X. Dzianot Sędzia Pokoiu, Kanonik Katedralny Sandomirski stósownem do okoliczności Kazaniem odmalował Dobroczynność, jako powinność prawdziwego Chrześcianina, a w wsparciu nieszczęśliwych Miłość Boga.

Damy, w ciągu tego Nabożeństwa, to iest: JW. Panna Helena Wodzicka w Assystencyi JW. Prezesa Appellacyi Nikorowicza Viceprezesa Towarzystwa Dobr:, oraz JW. Panna Julianna Grodzicka w Assystencyi JW. Krzysztofa Dobińskiego Viceprezesa Towarzystwa oraz JW. Leduchowskiego Pułkownika otworzyły na Korzyść Ubogich Kwestę.

Wasserrab, Prezyd.

Z Wiednia d. 1 Lipca.

Przybyły tu goniec z Florencyi przywiózł smutną wiadomość, że J. Cesarska Wysokość Arcyxiąże Ferdynand, Wielki Xże Toskański, (urodzony d. Mai 6 1769 roku) d. 18 Czerwca o godzinie 5 z południa po pięciodniowey chorobie, z naywiększym żalem całey N. Rodziny swoiey i całego kraiu, zszedł z tego świata. Z Naywyższego rozkazu C. K. Dwór tuteyszy zawdział po nim od 25 Czerwca na 6 tygodni żałobę; wczoray po południu odśpiewane zostały w Kościele Zamkowym wigilie, a dziś o godzinie 11 przed południem odprawiło się żałobne nabożeństwo za Duszę iego.

J. C. W. Arcyxiąże Józef, Palatyn Węgierski, z wysoką swoią Małżonką i Rodziną przybył d. 29 Czerwca do Budy, a J. C. W. Arcyxiąże Ferdynand, Następca tronu, powrócił tu d. 30 Czerwca z Pragi.

Od brzegów Menu d. 23 Czerwca.

O rzekomym w Kassel spisku zawiera gazeta tamteysza co następuie: Pisma publiczne zapełnione teraz są rozmaitemi wieściami o dochodzeniu tu odkrytego spisku; lecz łatwo domyślić się można, że te nie pochodzą ani pośrednio, ani bezpośrednio od Władzy maiącey poruczoney sobie te dochodzenia, ale iedynie z pogłosek, które częstokroć łatwowierni za prawdę poczytuią.

Nietylko w oyczystem mieście Quedlinburgu obchodzona będzie stoletnia rocznica urodzenia Autora Messiady Klopstoka, ale także w Moguncyi przez tameczny związek przyiacioł litteratury i kunsztów. Towarzystwo to uprzedza zawsze Niemce w oddawaniu czci wielkim umysłom i naypierwsze obchodziło rocznice Rafaela i Getego.

Obywatele Auszburga wydali dobrowolnie przeszło 200 swoich psów na zabicie, ponieważ przekonali się, iż wścieklizna iest tam teraz powszechną.

Miasto Altena nad Leiną złożyło dobrowolnie 24,000 talarów na zrobienie dawno proiektowanego bitego gościńca ztamtąd do Lüdenscheid.

Niedaleko Castrop zastrzelono d. 9 Czerwca Swiątecznego wołu, który ważyć miał do 1000 funtów.

W 31 Nrze wychodzącey w Missolungi Kronice znayduie się mowa na obchodzie pogrzebowem Lorda Biron przez młodego Spiridion Trikupis miana, który kilka lat bawił w Paryżu i Londynie.

Z *Stambułu d. 10 Czerwca.*

Czwartego dnia zaczętych dnia 30 Maia świąt Bairam ogłoszone zostały coroczne podwyższenia wyższych urzędników stanu, tudzież Wielkorządców prowincyonalnych; w Ministeryium nie zaszła żadna ważna odmiana. W poczecie Wielkorządców Ibrahim Basza, syn Baszy Egipskiego, położony iest z zatrzymaniem Baszowstwa Abissenii, Wielkorządcą Morei.

Rozpuszczone wieści tak o taynem wstręcie Baszy Egipskiego przeciw powierzoney mu od Sułtana wyprawie, iako też o przeszkodach do niey wewnątrz kraiu, okazały się zmyślonemi. O dobrey chęci Baszy i wielkich iego uzbraianiach nie zachodzi żadna wątpliwość. Rzekome ziawienie się w Kairze Beja Mameluków było bayką, a wtargnienie fanatycznych Wechabitów do wyższego Egiptu musiało bydź mało znaczące, kiedy 2 bataliony regularnego woyska potrafiły buntowników rozpędzić. Podług naynowszych doniesień ieden oddział Egipskiey flotty z lądowem woyskiem miał iuż do Rodus przybydź. Na tym oddziale znaydował się z wielką okazałością przyymowany w Kairze Ajent Mehemeda Ali Baszy, który przez mnieyszą Azyią do Stambułu powraca, dla zdania sprawy o dopełnieniu swoiego poselstwa i o wyruszeniu z woyskiem Ibrahima Baszy.

Pozostały na stanowisku Lepanto oddział Egipskiey flotty, pod Kapitanem Bey, popłynął dnia 15 Maia do Alexandryi.

O działaniach Kapitana Baszy wiadomo tylko dotąd, że 2000 ludzi wysadził na Negrepont i za iego przybyciem zamknięcie Karisto zniesione zostało. Ztamtąd udał się osobiście do Saloniki dla zabrania na okręty 5 do 6000 Albańczyków. Sądzą, iż naypierwey uderzy na wyspę Samos, lecz iest to tylko domysłem,

bo przedsięwzięcie takowe nie iest łatwem, zwłaszcza, iż z iedney tylko strony iest przystęp do tey wyspy. O działaniach lądowych, którémi iako głównodowodzący kieruią, Derwisz Basza Widynu, teraźnieyszy Wezyr Rumelii, Mustafa Basza Skodry, i Omer-Vrione, Basza Janiny, Delvino i Aplona, nic także z pewnością wiedzieć nie można, ani przewidzieć iaki będzie los teraźnieyszey kampanii, którego sama wyprawa Baszy Egipskiego pewnie rozstrzygnąć nie potrafi.

Niezgoda w Morei trwa ciągle; i co niedawno o poiednaniu się stronnictw i poddaniu nieposłusznych dowódzców doniesiono, nie zdaie się zasługiwać na wiarę. Kolokotroni oddalił się wprawdzie z młodszym synem, Deloianis, Karalampo, &c. z Trypolizzy i na pozór osiadł w Karitana; ale w krótce uknował z swoiemi stronnikami nowy zamach; Konstanty Petimessa napadł niespodziewanie na miasto Kalavrita, z którego Deputowany Sen tu Zaimi zaledwo życie uratował. Pano Kolokotroni trzymał ieszcze do 2 Czerwca Napoli di Romania osadzone; członki tak zwaney władzy wykonawczey założyły tymczasowo mieszkanie swoie na stoiącym przed tą twierdzą okręcie, oczekuiąc codziennie iey oddania.

Smierć Lorda Biron nie tyle władców zachodniey Grecyi dotchnęła, ile odwołanie officerów Angielskich. Naybardziey zaś zmartwiło Maurokordato oddalenie się Pułkownika Stanhope; przeciwne iemu stronnictwo nież niedba zapewne z tey okoliczności korzystać, która iuż między innemi szkodliwy wpływ mieć miała na pożyczkę Angielską. (*)

D. 7 b. m. przybył tu z Archipelagu Kr. Francuzki Poseł, Jenerał porucznik Hr. Guilleminot, z licznym orszakiem. Nazaiutrz odwidzili go zagraniczni Posłowie, a on odwiedził nawzaiem Posłów C. K. Austryiackiego i Kr. Angielskiego. D. 9 doniósł uroczyście Ministrom Porty przez sprawuiącego dotąd interessa Francuzkie, Hr. Beaurepaire, o swoim przybyciu, a dziś odwiedził go tłumacz Porty. (*Dost: Aust.*)

(*) *Powyższe doniesienia czerpane są po większey części z listow z Smirny, i zgadzaią się zupełnie z doniesieniami Gazet Greckich, które do 26 Maja mamy. Pułkownik Stanhope napisał z Zante list z pożegnaniem do Grekow, w którym zaleca im naybardziey iedność.— Podług doniesienia z Korfu miał on za przybyciem do Zante oświadczyć, iż złożona tam pierwsza część Londyńskiey pożyczki w kwocie 40,000 f. sz., przy teraźnieyszym skołatanym stanie kraiu, niemoże bydź bez nowey instrukcyi pożyczaiących żadney Greckiey władzy wydana. (Przypisek Dost: Aust.)*

Teatr Narodowy.

W Niedzielę dnia 11 Lipca 1824 r., Towarzystwo Artystów Dramatycznych ze Lwowa przybyłe, da przedstawienie baieczno-krotochfilney Opery w 3 aktach przez P. Kauer napisaney, muzyką Karola Lipińskiego przeplatańey: *Syrena z Dniestru.* (Cześć pierwsza.)

DONIESIENIE.

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Stósownie do przepisu Art: 118 Kod: Cyw: podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi Kraiu tuteyszego na powództwo Macieia Łuczkiewicza Obywatela Miasta Krakowa, wydał w dniu 17 miesiąca Lutego r. b. Wyrok przedstanowczy, którym śledzenie nieobecnego Walentego Łuczkiewicza brata Powoda, przeszło od lat czterech żadney o sobie wiadomości nie daiącego, orzeczone, i Sądowi Pokoiu M. Krakowa Oddziału I. poleconem zostało. — W Krakowie d. 30 Maia 1824.

Nikorewicz.

Raubach Sekr: Sąd: App: